

Kwaku

Het standbeeld en de mythe er om heen

(Door: André R.M. Pakosie)

English version below

Het standbeeld Kwaku/The statue of Kwaku
(Foto: André R.M. Pakosie, 2001)

Ter gelegenheid van de herdenking op 1 juli 1963, van 100 jaar algehele afschaffing van de slavernij in Suriname, werd in opdracht van de toenmalige Surinaamse regering, een standbeeld gemaakt door de beeldhouwer Jozef Klas.

Dit standbeeld kreeg de naam **Kwaku**, genoemd naar **woensdag**, de dag waarop 1 juli 1863 viel en de algehele afschaffing van de slavernij in Suriname plaatsvond. Het standbeeld Kwaku staat dus symbool voor de algehele afschaffing van de slavernij maar is geenszins, zoals sommige personen en instanties beweren, genoemd naar een persoon en ook niet naar een beroemde verzetleider.

Het Kwakubeeld staat in Paramaribo, op de hoek van de Dr. Sophie Redmondstraat en de Zwartenhovenbrugstraat.

Kwaku is de naam die gegeven wordt aan een jongen geboren op een woensdag. In de Afro-Surinaamse geschiedenis kennen wij verschillende Kwaku, o.a.:

KWAKU AKEENDOI van plantage Bergendaal, was een slavenopzichter. Hij leidde verschillende jachttochten op de Marrons. Om zijn verradersrol werd Kwaku Akeendoi aan de Petookiiki (Pedrokreek) gedood door gaanta Okuku van de Dyu-lo.

KWAKU MGBALU was basiya en één van de leiders van de Maasaa-bee een familietak die gelieerd is aan de Otoo-lo, één van de groeperingen van de Ndyuka of Okanisi.

BAYON KWAKU (Baron) was één van de guerrillaleiders die samen met Boni Amusu en Abonkiya (Joli Coeur) in het oosten van Suriname een intensieve guerrilla voerden tegen het koloniaal bestuur en hun huursoldaten.

Kwaku

Statue, Myth and Historical Personages

(By: André R.M. Pakosie)

By the occasion of 100 years general abolition, the Surinamese Government gave in 1963 the sculptor Jozef Klas the order to make a memorial statue. This statue is given the name Kwaku (according to the Akan tradition in Suriname, for a boy who is born on a Wednesday) since the abolition of slavery in the former Dutch colony came on a Wednesday, July 1, 1863. The Kwaku statue symbolize only the general abolition of slavery in Suriname. Unfortunately, for Suriname's urban Creole population the Kwaku statue is both symbol and part of a legend. In their eyes, the statue is named after a freedom fighter. This is a misunderstanding. The statue is not named after a person in particularly a freedom fighter.

For Maroons the name “Kwaku” has different connotations. Firstly, the name Kwaku refers to more than one public figure. For example, Baron, from the famous triad Boni, Baron and Joli Coeur, was called **Bayon Kwaku** by Maroons. It was this man who, together with Boni Amusu and Abonkiya (Joli Coeur), waged a protracted guerrilla war against the plantation owners and their mercenaries.

But Maroons remember more other Kwaku's.

Kwaku Mgbalu, for instance, is a prestigious ancestor, still venerated today.

And **Kwaku Akeendoi** a man with a different story altogether. He was a plantation overseer who betrayed a group of Maroons, and was killed in revenge by **Okuku** of the Dyu.